

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Допускається до захисту
Завідувач кафедри фінансів
банківської справи та страхування

 доцент Драган О.О.
« 15 » _____ 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
Іноземний капітал в банківській системі
України (за матеріалами АТ «ОТП БАНК»)

Виконала:
Іваніцька Марина Олександрівна

(підпис)

Керівник:
доцент Драган Оксана Олександрівна

(підпис)

Рецензент:
доцент Гаврик Олеся Юріївна

(підпис)

Я, Іваніцька М.О., засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Затверджую
Гарант ОПП «Фінанси, банківська
справа та страхування»
 доцент Артімонова І.В.
«07» жовтня 2021 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра

Іваніцької Марини Олександрівни

Тема: Іноземний капітал в банківській системі України (за матеріалами АТ «ОТП БАНК»).

Затверджено наказом ректора № *621/к* від 29.09.2021р.

Перелік питань, що розробляються в роботі: з'ясувати місце та роль іноземного капіталу в банківській системі для економіки країни, проаналізувати міжнародний досвід оцінки взаємодії між іноземним капіталом в банківській системі та іншими макроекономічними показниками розвитку країни, дати оцінку правовому регулюванню присутності іноземного капіталу в банківській системі України, зробити аналіз фінансово-економічної діяльності ПАТ ОТП Банк, провести аналітичний огляд сучасного позиціонування іноземного капіталу в банківській системі України, визначити проблеми та перспективи функціонування банківських установ з іноземним капіталом в Україні, змодельювати вплив іноземного капіталу на стабільність банківської системи України

Вихідні дані: консолідована фінансова звітність АТ «ОТП БАНК».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Затвердження теми	вересень 2021	виконано
Огляд літератури	жовтень-листопад 2021	виконано
Теоретико-методична частина	грудень 2021-лютий 2022	виконано
Дослідницько-аналітична частина	березень-травень 2022	виконано
Рекомендаційна частина	червень-вересень 2022	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2022	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2022	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2022	виконано
Подання на рецензування	грудень 2022	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

доцент Драган О.О.

Здобувач

(підпис)

Іваніцька М.О.

Дата отримання завдання «08» жовтня 2021 р.

РЕФЕРАТ

Іваніцька М.О. Іноземний капітал в банківській системі України (за матеріалами АТ «ОТП БАНК»).

Досліджено процес впливу іноземного капіталу на банківську систему України.

Використано методичні підходи, методи загальнонаукові аналізу і синтезу, вертикальний і горизонтальний аналіз фінансової звітності банку.

Виявлено, що банки, контрольовані іноземним капіталом, менш активні в залученні коштів населення, а ставки по депозитах у них значно нижчі від процентних ставок вітчизняних банків. Їм вигідніше залучати кошти у своїх країнах на європейському ринку, ніж інвестувати в Україну, де ставки за кредитами все ще високі.

Дішли до висновку, що в більшості випадків приплив іноземного капіталу в банківський сектор може мати значний вплив на макроекономічні показники всієї економіки. Беручи до уваги політику доступу України до іноземних інвестицій, можна сказати, що нинішня політика країни в цьому питанні досить гнучка. У сучасних ринкових умовах, в умовах війни, питання іноземних інвестицій в український банківський сектор стоїть дуже гостро та дуже актуально. Вважаємо, що Національний банк України має проводити більш якісний системний моніторинг діяльності банків з іноземним капіталом та реагувати на загрози та виклики своєчасно інвесторами банків, вживати превентивних заходів щодо мінімізації ризиків впливу на банківський сектор, підтримання конкурентоспроможності вітчизняних банків.

Одержані результати можуть бути використані під час проведення наукових досліджень, у практичній діяльності банку.

Кваліфікаційна робота магістра містить 68 сторінок, 9 таблиць, 10 рисунків, список використаних джерел та додатки.

Ключові слова: банк, капітал, регулювання, іноземний капітал, банківська система.

ANNOTATION

Ivanytska M.O. Foreign capital in the banking system of Ukraine (according to the materials of JSC "OTP BANK").

The process of influence of foreign capital on the banking system of Ukraine has been studied.

Methodical approaches, methods of general scientific analysis and synthesis, vertical and horizontal analysis of the bank's financial statements were used.

It was found that banks controlled by foreign capital are less active in attracting public funds, and their deposit rates are significantly lower than the interest rates of domestic banks. It is more profitable for them to raise funds in their countries on the European market than to invest in Ukraine, where loan rates are still high.

They came to the conclusion that in most cases, the inflow of foreign capital into the banking sector can have a significant impact on the macroeconomic indicators of the entire economy. Taking into account Ukraine's policy of access to foreign investments, it can be said that the country's current policy in this matter is quite flexible. In modern market conditions, in the conditions of war, the question of foreign investment in the Ukrainian banking sector is very acute and very urgent. We believe that the National Bank of Ukraine should carry out higher-quality systematic monitoring of the activities of banks with foreign capital and respond to threats and challenges by bank investors in a timely manner, take preventive measures to minimize the risks of impact on the banking sector, and maintain the competitiveness of domestic banks.

The obtained results can be used during scientific research and in the bank's practical activities.

The master's qualification work contains 68 pages, 9 tables, 10 figures, a list of used sources and appendices.

Key words: bank, capital, regulation, foreign capital, banking system.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ КРАЇНИ.	6
1.1 Економічна сутність поняттям «іноземний капітал» та його роль в банківській системі країни.	6
1.2. Правове регулювання присутності іноземного капіталу в банківській системі України.	14
1.3. Міжнародний досвід присутності іноземного капіталу в банківській системі.	22
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	29
2.1. Аналіз фінансово-економічної діяльності ПАТ ОТП Банк.	29
2.2. Аналіз основних показників фінансової стійкості АТ «ОТП Банк».	36
2.3. Сучасне позиціонування іноземного капіталу в банківській системі України.	44
Висновки до розділу 2	51
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ В УКРАЇНІ.	53
3.1 Проблеми та перспективи функціонування банківських установ з іноземним капіталом в Україні.	53
3.2. Вплив іноземного капіталу на стабільність банківської системи України.	58
Висновки до розділу 3	64
ВИСНОВКИ	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69
ДОДАТКИ	76

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
2. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 5-6. Ст. 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
3. Іваніцька М. О., Драган О.О. Іноземний капітал у банківській системі України. Наукові пошуки молоді у XXI столітті: матеріали наук.-практ. конф. магістрантів, м. Біла церква, 18 лист. 2021 р. Біла Церква, 2021. С. 32–34.
4. Гой Ю. Ю., Терехух М. І. Діяльність банків з іноземним капіталом в Україні. Комплексний підхід до модернізації науки: методи, моделі та мультидисциплінарність: матеріали I Міжнар. наук. конф., с. Вінниця, 19 лист. 2021 р. Вінниця, 2021. Т. 1. С. 42–44.
5. Кавецький Я. О. Вплив іноземного капіталу на функціонування банківської системи України. Економічний потенціал країни: наукові підходи та практика реалізації: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 4 трав. 2018 р. Одеса, 2018. С. 21–23.
6. Гордієнко Л. А., Сарана Л. А. Сценарії функціонування банківської системи України в умовах пандемії COVID-19. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». 2021. №29. С. 75–81. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V29\(2021\)-12](https://doi.org/10.31521/modecon.V29(2021)-12)
7. Офіційний сайт Форіншурер. URL: <https://forinsurer.com/rating-banks>
8. Офіційний сайт Finicial Club. URL: <https://finclub.net/ua/analytics/banky-vypravdalysia-za-porushennia-normatyviv.html>
9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/ua/currency/articles/sdaem-normativy-kakie-banki-s-trudom-vypolnyayut-trebovaniya-nbu/>

10. Кулиняк І. Банки з іноземним капіталом: рейтингування та роль у забезпеченні сталого розвитку фінансового сектору України. Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2018. № 3. С. 36–50. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_3_2018-36-50.pdf
11. Приказюк Н., Сацюк М. Банки з іноземним капіталом в Україні: суперечності та перспективи розвитку. Економічний аналіз. 2020. Том 30. № 1. Частина 1. С. 183–191. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.01.183>
12. Бездітко Ю. М. Оцінка показників присутності іноземного капіталу у банківській системі України. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. Вип. № 2 (19). С. 305–314. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/19_2019/19_2019.pdf#page=306
13. Дзюблюк О. В., Владимир О. М. Іноземний капітал у банківській системі України: вплив на розвиток валютного ринку та діяльність банків. Вісник Національного банку України. 2014. № 5. С. 26–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_5_16
14. Прасолова С. П. Порівняльна оцінка конкурентної позиції вітчизняних та іноземних банків на ринку України: актуальні аспекти. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2021. Вип. №1 (102) С. 51–60. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2021-1-7>
15. Щуревич О. І. Проблеми функціонування та регулювання банків з іноземним капіталом в Україні. Стратегія економічного розвитку України. 2016. № 38. С. 97–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/seru_2016_38_11
16. Огляд банківського сектору. Серпень 2022 року. Національний банк України.

URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2022-08.pdf (дата звернення 15.09.2022).

17. Financial Club. 50 провідних банків України. Переможці в номінації «Обслуговування фізичних осіб у відділенні» 02.06.2021.
URL: <https://banksrating.com.ua/top-50-2021/peremozhitsi-v-nominatsiyi-obslugovuvannya-fizichnih-osib-u-viddilenni-2/> (дата звернення 15.09.2022).
18. Demko, M., Kosar, N., & Kuzo, N. (2021). Integrated marketing communications of commercial banks in the conditions of a highly competitive market: essence and formation. *Global Prosperity*, 1(1-2), 22–31. DOI: <https://doi.org/10.46489/gpj.2021-1-1-8>
19. Довгань Ж.М. Позитивні та негативні наслідки впливу іноземного капіталу на стійкість банківської системи України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://fkd.org.ua/article/download/29224/26253>
20. Коваленко О. О., Кошевий М.М. Проблеми та перспективи присутності іноземного капіталу в банківській системі України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/efek_2011_6_18.pdf.
21. РБК-Україна [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/news/nbu-otozval-litsenzii-dvuhbankov1540973869.html>
22. Кількість банків в Україні «Індекс МінФін» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://index.minfin.-com.ua/banks/stat/count/>
23. Кулиняк І. Банки з іноземним капіталом: рейтингування та роль у забезпеченні сталого розвитку фінансового сектору України [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default-/files/Visnyk_3_2018-36-50.pdf

24. Національне рейтингове агентство «Рюрік» Аналітичний огляд банківської системи України за 1 квартал 2018 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_1_kv_2018.pdf
25. «Інтерфакс-Україна» інформаційне агентство [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ua.interfax.com.ua/news/political/511032.html>
26. Гірченко Т.Д., Стороженко О.О., Шейко О.П. Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку банків іноземних банківських груп в Україні // Електронне наукове фахове видання Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського – «Глобальні та національні проблеми економіки». – 2017. – Випуск № 16. Квітень 2017 р. 141-145 с.
27. Другов О.О. Трансформація іноземного капіталу в банківському секторі України//Електронне видання: ВІСНИК УНІВЕРСИТЕТУ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ.- 2017.- № 2 (29).-С. 14-20.
28. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 №1277[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13>
29. Фінансово-економічна грамотність: підручник -ч.1: основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України/ за ред. д-ра екон. наук, проф, О.Б.Жихор, д-ра екон. наук, проф. О.В.Димченко.- Київ: Видавничий дім «Кондор», 2017.-1024с
30. Аналіз основних фінансових показників діяльності банків України. URL: <http://www.ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/509/495> (дата звернення: 21.09.2022). 2. Випробування війною: ситуації в економіці та на фінансових ринках України. LB.ua. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/523177_viprobuvannya_viynoyu_situatsii.html (дата звернення: 18.09.2022).

- 31.Жирій К. Як банки допомагають вистояти економіці та громадянам у часи війни. unian.ua. 2022. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/yak-banki-dopomagayut-vistoyati-ekonomici-ta-gromadyanam-u-chasi-viyni-novini-ukrajina-11753254.html> (дата звернення: 18.09.2022).
- 32.НБУ про фінансовий стан банківської системи під час війни. finbalance.com.ua. 2022. URL: <https://finbalance.com.ua/news/bankivska-sistema-ukrani-popri-viynu-zumila-zbilshiti-depozitniy-i-kreditniy-portfel> (дата звернення: 18.09.2022).
- 33.НБУ зафіксував офіційний курс гривні до долара США на новому рівні та вжив низку додаткових заходів для збалансування валютного ринку та підтримання стійкості економіки в умовах війни. bank.gov.ua. 2022. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/nbu-zafiksuvav-ofitsiyiniy-kurs-grivni-do-dolara-ssha-na-novomu-rivni-ta-vjiv-niz-ku-dodatkovih-zahodiv-dlyazbalansuvannya-valyutnogo-rinku-ta-pidtrimannya-stiykosti-ekonomiki-v-umovah-viyni> (дата звернення: 18.09.2022).
- 34.Пігулка для економіки: як cashless впливає на фінансове здоров'я України. epravda.com.ua. 2020. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/interkassa/2020/11/4/666073/> (дата звернення: 18.09.2022).
- 35.Прямі іноземні інвестиції з 2002 по 2022 рр. в Україну. Рейтинги банківських послуг України: порівняння депозитів, кредитів, кредитних карток та інших продуктів, новини банків на Bankchart.com.ua. URL: https://bankchart.com.ua/spravochniki/indikatory_rynka/foreign_direct_investment (дата звернення: 18.09.2022).
- 36.Семенча І. Є., Руденко В. І. Аналіз сучасного стану активів банків та джерела їх формування. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 11. С. 790–793.

37. Чому українські банки стабільні навіть під час війни. oschadbank.ua. 2022. URL: <https://www.oschadbank.ua/news/comuukrainski-banki-stabilni-navit-pid-cas-vijni-26>
38. Редчук Д. Як захистити свої дані і не стати легкою здобиччю для віртуальних злочинців? epravda.com.ua. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/08/4/690011/7> (дата звернення: 18.09.2022).
39. Fitch Ratings: Кредитні рейтинги та аналіз за фінансовий березень. URL: <https://www.fitchratings.com/research/sovereigns/fitch-upgrades-ukraine-to-cc-17-08-2022> (дата звернення: 18.09.2022).
40. Інформація про власників іс-тотної участі у банку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=51343>.
41. Відхід з України іноземних банків знижує стійкість банківської системи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.razumkov.org.ua/ukr/expert.php?news_id=3902.13.
42. Основні показники діяльності банків. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807.14.
43. Вихід іноземного капіталу з банківської системи України призведе до її занепаду – О. Соскін / Українські національні новини. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unn.com.ua/uk/exclusive/566836-vihid-inozemnogo-kapitalu-z-bankivskoyi-sistemi-ukrayini-prizvede-do-yiyi-zanepadu-%E2%80%93-o.soskin>.
44. Васильченко З. М. Фінансовоекономічне оздоровлення проблемних банків в умовах системної кризи. Банківська справа. 2016. 17-26 с.
45. Згруповані балансові залишки. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442.

46. Структура власності банків. URL: https://bank.gov.ua/supervision/registration/shareholders?fbclid=IwAR3g3xToBoWRInO2L0fDDAJW5_LG73c b3oPh6N5B3ZTvmzvn1SP-25IUil.
47. Згруповані балансові залишки. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442. 8. Структура власності банків. URL: https://bank.gov.ua/supervision/registration/shareholders?fbclid=IwAR3g3xToBoWRInO2L0fDDAJW5_LG73c b3oPh6N5B3ZTvmzvn1SP-25IUil.
48. Огляд банківського сектору. URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=37591358
49. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. Мінфін. Веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення: 20.11.2022)
50. Індекс інвестиційної привабливості України показав найнижче значення з 2013 року. European Business Association. Веб-сайт. URL: <https://eba.com.ua/indeks-investytsijnoyi-pryvablyvosti-ukrayiny-rokazav-najnyzhche-znachennya-z-2013-roku/> (дата звернення: 20.11.2022)
51. Індекс інвестиційної привабливості України. ЄВРОПЕЙСЬКА БІЗНЕС АСОЦІАЦІЯ. URL: https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2022/08/EBA-InvestIndex_IH-2022_UA.pdf (дата звернення: 20.11.2022)
52. Куди інвестувати під час війни. Finance.ua. Веб-сайт. URL: https://finance.ua/ua/saving/kudy-investuvaty-pid-chas-vijny#headline_4 (дата звернення: 20.11.2022)
53. Інвестиції під час війни: тенденції та перспективи. Будуй своє. Веб-сайт. URL: <https://buduysvoe.com/publications/investyciyi-pid-chas-viyny-tendenciyi-ta-perspektivy> (дата звернення: 20.11.2022)